

CLOENDA DEL SEMINARI SOBRE DIPLOMÀCIA PÚBLICA

Barcelona, 8 de juny de 2010

Potser és pel fet que la presidència del Parlament és un càrrec que normalment queda al marge del cos a cos partidista i del tacticisme de la immediatesa, un càrrec que em fa partícip però en alguns aspectes també espectador privilegiat, o potser és simplement perquè és la meua manera de veure i entendre la política, el cert és que sovint, en les meves intervencions, insisteixo en la necessitat de prendre decisions amb la mirada llarga, allunyada de les polèmiques de la immediatesa; remarco la necessitat de posar la llavor del que més endavant el país voldrà collir. I això, en conseqüència, em porta a apreciar especialment les polítiques i les iniciatives que es plantegen pensant a mitjà i a llarg termini, amb perspectiva de futur i de país.

És el cas del pla d'acció exterior del govern de Catalunya, aprovat enguany i pensat com a marc estratègic per als propers cinc anys, i de què cal remarcar especialment que dedica un capítol, un bloc destacat del pla, a la diplomàcia pública.

No crec que sigui necessari que els intenti convèncer de la importància d'aquest pas o del paper creixent de la diplomàcia pública en el món del segle XXI, just en la cloenda d'un seminari sobre el tema, però sí que voldria compartir amb vostès quatre reflexions.

La primera, que la diplomàcia pública és un instrument cabdal per a una nació sense estat com la nostra, o, si ho prefereixen, per a una nació que administrativament és una realitat subestatal.

En el terreny de la diplomàcia pública, la clau a l'hora d'articular una estratègia eficaç no és tant la realitat administrativa com la consciència col·lectiva d'una identitat, de ser una realitat col·lectiva amb interessos comuns. L'important és saber-se nació, és la voluntat d'actuar com a nació.

Projectar una imatge atractiva, crear i potenciar una marca de ciutat, de país, mitjançant la diplomàcia pública, passa pel fet que els actors, els ambaixadors públics –les entitats, els professionals, les persones que es relacionen amb l'exterior–, mantinguin en darrer terme un sentit de nació i col·laborin positivament a promoure la marca col·lectiva.

Dit d'una altra manera: en el cas de la nostra nació, els ambaixadors catalans de la diplomàcia pública han de tenir sempre present que millorar la imatge i la projecció exterior de Catalunya, actuar positivament en el món global sense renunciar a la identitat, acabarà repercutint positivament en ells mateixos. Si s'identifiquen amb la marca Catalunya, el seu potencial internacional anirà lligat al de la marca.

Per exemple, si Biocat esdevé una regió de referència mundial de la investigació biotecnològica, els productes catalans del sector guanyaran prestigi i demanda. També els investigadors i els tècnics catalans. I a la inversa: si els professionals catalans que treballen a l'exterior assoleixen prestigi sense renunciar a la seva identitat, si remarquen la importància

dels seus orígens, obriran camí a altres professionals catalans d'aquell àmbit. Potser, fins i tot obriran portes a tot un sector productiu.

Es tracta de remarcar els vincles i de treballar per l'excel·lència, de ser exigents i de projectar-nos a l'exterior.

En coherència, el paper de la Generalitat, mitjançant les seves institucions i els seus organismes, ha de ser guiar i donar suport, sense instrumentalitzar, respectant els objectius propis de les persones, entitats o empreses que actuen internacionalment, i generar una confluència d'interessos i objectius estructurada sobre la voluntat i el sentit col·lectiu.

Hi insisteixo: en aquest terreny no importa tant el que som administrativament com la consciència de ser una nació, de compartir una identitat pròpia que ens distingeix al món i que ens aporta un valor afegit, un valor diferencial.

La segona reflexió. Som una nació oberta que ha anat alimentant-se de successives onades migratòries, una nació sovint inquieta i curiosa que vol descobrir i aprendre coses d'altres, una nació que s'ha vist obligada a espavilar-se per sobreviure a repressions, obstacles i persecucions.

Som, en definitiva, una nació en construcció permanent, i això ens dóna avantatge a l'hora d'adaptar-nos als nous escenaris. Som una nació global, dinàmica. La història ens ha forjat. La voluntat de ser ens ha obligat a mantenir-nos àgils per als canvis.

Tot plegat, comptem amb un gran potencial a l'hora d'actuar i desenvolupar-nos col·lectivament en l'àmbit de la diplomàcia pública.

Lligada a aquesta reflexió de la nació, la tercera idea. La va apuntar el conseller Tresserras la setmana passada en el Fòrum Catalunya Món. Disposem d'un recurs poc explorat: el milió llarg de persones nouvingudes al nostre país els darrers deu anys des d'arreu del món. Són més d'un milió de nous vincles potencials de Catalunya amb l'exterior. Ens cal pensar com articular i aprofitar des del punt de vista de la diplomàcia pública aquesta capacitat potencial de relació, aquestes connexions privilegiades amb els seus països d'origen. I, en certa manera, aquest és un exemple dels molts recursos que tenim per explorar, del llarg camí que tenim per recórrer en aquest àmbit.

I quarta i última reflexió. Som en un període de crisis, en plural. I per sortir-ne bé és fonamental la projecció exterior, facilitar l'exportació del que fem i del que produïm. De fet, com recorden alguns economistes i intel·lectuals del país, de les crisis econòmiques sempre n'hem sortit exportant, exportant més. I això obliga a fer canvis interns, a millorar el que podem oferir fora, però sobretot a facilitar la sortida del que oferim. És a dir, la sortida de les crisis dependrà de l'exportació dels nostres productes, de la nostra feina, del nostre talent.

I això passa per projectar i potenciar la marca global Catalunya i fer-ne un sinònim de garantia de qualitat, de creativitat, un pas que requereix actuació estratègica i constància en els objectius.

I, com que no tenim les estructures de suport d'un estat propi, ens cal convertir la diplomàcia pública catalana en un sector estratègic eficaç i mantenir una acció exterior institucional que hi doni suport, que ajudi a fer de Catalunya un actor present al món global.

Per totes aquestes raons és cabdal que a la nostra societat augmenti el coneixement i la formació sobre el concepte de la diplomàcia pública i que es vegi amb perspectiva el conjunt de la política exterior, que s'entengui que és una acció estratègica de país, vital per reforçar les exportacions, per reforçar la presència arreu del món del que fem. No és cap luxe o cap caprici dels representants polítics. És un pas a mitjà i a llarg termini per poder sortir de les crisis actuals, una llavor que cal plantar i ajudar a créixer.

En conseqüència, vull felicitar el comissionat d'affers exteriors i cooperació per l'organització d'aquest seminari i pel conjunt de la seva tasca, sovint subjecte a crítiques populistes, però essencial per a l'economia catalana dels propers anys.

I gràcies per haver-me convidat a participar-hi.

Moltes gràcies.